

Za gospodarje

Maribor, dne 4. aprila 1934.

Vinski sejem in razstava v Ljutomeru.

Podružnica Vinarskega društva Ljutomer je priredila dne 20. marca 1934 v hotelu g. Resnika vinsko razstavo in sejem; razstava je bila dobro obiskana, kajti že pri otvoritvi je bilo zbranih nad 100 posestnikov. Ob 9. uri je predsednik g. Zemljič Fric pozdravil navzoče, posebno zastopnike oblasti in strokovnjake. V imenu mestne občine pa je navzoče pozdravil tudi g. župan Zmavec in želel obilo uspeha.

Po otvoritvi se je začela živahna poskušnja vina, ki je trajala do 8. ure na večer. Že okoli 10. ure dopoldne je bilo zaznamovanih več prodanih vin. V celoti se računa, da je bilo prodano cirka 300 hl vina, kar je zelo malo napram lanski vinski razstavi. Kupovali so pa največ domačini. Inozemcev je bilo več na sejmu, a vsled težav pri izvozu so vse kupčije ostale vezane na pogoj, da se dobi tozadevno uvozno dovoljenje. Kmetska vina, če tudi dobra, so že vsled tega cenejša. Prodajalo se je vino novo od Din 4.50 naprej, staro vino od Din 5.25 do 9.50.

Razstavljenih je bilo 186 vzorcev vina, mešano in sortirano več letnikov iz ljutomersko-ormoškega, gornjeradgonskega in štrigovskega vinarskega okoliša. Odlikovala so se posebno sortna vina, zlasti muškati damascenec, muškati silvanec, dišeči traminec, renski rizling in beli burgunder. Nekateri vzorci vina so že popoldne zmanjkali.

Vino je že prejšnji dan ocenila komisija. Vsako razstavljeno vino je dobilo svojo točko strogo po ocenjevalnih predpisih. Najboljši oceni sta dobili 2 vrsti, drugo 10 itd.

Razstava je pokazala, da je Ljutomerčan vreden svojega svetovnega slovesa, in da je taka reklamna prireditev potrebna vsako leto, da nudi bližnjim in

daljnim zanimancem veliko zbirko vina za poskušnjo in v nakup.

Želeti bi bilo, da tako prireditve podpira vlada in druge ustanove. Zato je obžalovati, da je kmetijsko ministrstvo sporočilo, da ne more dodeliti podpore. Nakazali so pa podporo Udruženje trgovcev v Ljutomeru, Sreski kmetijski odbor v Ptujju in Tvornica za dušik v Rušah, nekatere druge ustanove pa so obljubile podporo.

Vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da sta vinski sejem in razstava tako lepo uspela, se tem potom najlepše zahvaljuje — odbor.

*

Živinorejcem kot mlečnim producentom.

Zveza mlekarских zadrug v Ljubljani je poslala svojim članom v 12. okrožnici pod točko 3 in 4 sledeči poziv:

3. Želimo in kot matična strokovna zveza tudi zahtevamo, da vse naše članice skličejo zborovanja svojih članov, kjer se odločijo za pobeljenje hlevov. Do 15. aprila t. l. naj bodo vsi goveji hlevi poapnjeni. Beljenje hlevov ni samo iz splošno zdravstvenega stališča potrebno, ampak tudi kulturnega. Sledimo vzgledom naprednih živinorejskih in mlekarških zadrudnikov!

Poleg beljenja hlevov želimo, da se uvede v vseh mlekarških zadrugah preiskava krav zlasti na tuberkulozo.

Posameznika bi stal pregled goveda preveliko, v skupnosti se pa izvede na poedinca z malimi izdatki. Mlekarške zadruge, ki oddajajo mleko v konzum, posebno v mesta in industrijske centre, morajo čimprej izvršiti preiskavo goveje živine po živinozdravnikih. Popolne koristi v živinoreji in mlekarstvu smemo pričakovati samo v čistem razkuženem hlevu, kjer prebiva zdrava živina.

4. Cena mlečnim izdelkom je sedaj toliko ustaljena, da plačajo lahko vse naše zadrage najmanje 1 Din za 1 liter mleka.

Zveza mlekarских zadrug vabi vse naše kmetovalce, da bi ne oddajali mleka raznim prekupcem in zasebnim mlekar-nam cenejše kot 1 Din za 1 liter.

Kmetovalci, ne uničite po nepotrebnem cene mleka, ki je itak vedno precopeni! Iz prodaje mleka v mestih se še le razvidi, kolika krivica se godi producentu in konzumentu. To nezdravo razmerje moramo na vsak način izravnati tako, da bo dobil kmet polno ceno in konzument denarja vredno blago.

Zveza mlekarских zadrug za dravsko banovino v Ljubljani.

Davčne zadeve.

F. H., Prihova pri Konjicah. Neuporabne bicikle, ki se postavijo zopet v promet, je prijaviti v 15. dneh od dne popravila, sicer se predpiše kazen v trikratnem iznosu prijave letne takse

A. P., Rakovci pri Sv. Tomažu. Ker je letna prijavna taksa itak le 20 Din, je najboljšje, da prijavite kolo takoj in plačate to takso, sicer pa prijavite neuporabnost kolesa, ko bo pa popravljeno, plačajte v 15 dneh takso.

K. I., Šmartno ob Paki. Zgradarina malih obrtnikov rokodelcev kot zidarjev, mizarjev, čevljarjev, krojačev itd., ki delajo z največ dvema pomočnikoma in bivajo v vaseh, se odmerja za 1 sobo od letne bruto najemnine 300 Din, za 2 sobi od 500 Din, za 3 sobe od 750 Din, za 4 sobe od 900 Din in za 5 sob od 1000 D in za vsako nadaljno sobo 75 Din. Na sedežu sreza in v letoviščih pa za 1 sobo od 400 Din, za 2 sobi od 700 Din, za 3 sobe od 900 Din itd. Olajšave ni. Kmetovalci, ki nimajo v najem oddanih stanovanj, ne plačajo zgradarine.

A. M., Zakot. Če odda kmetovalec del svoje hiše v najem, mora vložiti davčno prijavo in plačati 12%no zgradarino. Zgradarine proste so le one hiše kmetovalcev, ki jih rabi kmetovalec sam s svojo družino.

S. K., Sv. Katarina. Trošarino od vina plačujejo gostilničarji in drugi točilci, ne pa kmetovalci, ako sami ne točijo.

K. Ž., Planica. Zamudne obresti in eksekucijske stroške se tudi takrat zaračuna, če se eksekucija ni izvršila, a so davki zapadli v plačilo.

K. F., Muzetinci. Ako se Vam je agrarno zemljo odvzelo, zemljiški davek se pa terja še od Vas, čeprav je isto-uzival lani že drugi interesent, se obrnite v svrhu odpisa davka na davčno upravo ali pa na katastrsko upravo.

M. F., Jezerce pri Šmartnem v Rožni dolini. Letos so oproščeni davka le oni, ki imajo 9 ali več živih otrok in to le tedaj, če davek ne presega 500 Din in če najmlajši otrok ni starejši od 14 let.

A. G., Polzela. Če imajo mladoletni otroci vknjižen dolg na Vašem posestvu, so obresti od tega dolga podvržene rentnini, čeprav obresti ne izplačujete, marveč otroke preživljate.

Vojaške zadeve.

Skrajšani rok, J. St. Podgorje pri Slovenjgradcu. — Podatki v Vašem vprašanju so pomanjkljivi, zato na stavljenju vprašanje ne moremo točno odgovoriti. Zakon določa, da služi v rodbinah, kjer je več moških članov, prvi sin skrajšani rok, če ima še živega očeta pod 60. letom starosti, a nima prvi sin mlajšega brata z najmanj polnimi 17. leti starosti. Če pa ima v takih rodbinah prvenec mlajšega brata z najmanj polnimi 17. leti, služita prvi sin in njegov naslednji brat po vrsti polni rok, tretji za njima pa skrajšani rok in tako izmenoma po vrsti. Če pa v rodbini ni očeta, ali je že star nad 60 let, služi prvi sin skrajšani rok, ako ima mlajšega brata z najmanj polnimi 17 leti starosti. Naslednja dva pa služita po vrsti polni rok. Upamo, da boste s temi podatki sami ugotovili, kateri rok Vam pripada, drugače vprašajte s ponovnim pismom z navedbo točnejših podatkov o služenju očeta in brata v vojski in njih starosti.

Oprostitev službovanja v kadru, F. Š. Kupetinci pri Sv. Juriju. — Določen mi je skrajšani rok vojaške službe. Ker nimam nikogar, ki bi vodil v času moje odsotnosti moje gospodarstvo, mislim, da bom oproščen vojaške službe. — Po »Pravilu o rekrutovanju« Vam je pravilno odrejen skrajšani devetmesečni rok, izključeno pa je, da bi se Vas opro-

stilo vojaške službe, ker niste hranilec nesposobnih družinskih članov, ker jih nimate.

Skrajšanje roka. K. J. Curnovec pri Brežicah. — Sporočamo, da je bil odgovor na Vaše vprašanje že objavljen. Ponavljamo, da prošnja za skrajšani rok sinu ne bo uspela, ker nimate dokazov, da sta dva predhodna rodbinska člana odslužila 18mesečni polni rok. Gojenci vojaških šol namreč, dokler so pri vojakih, ne štejejo v rodbino.

Ljudski pravnik.

Kamenje za občinsko porabo. Kruc. — Sredi svojih njiv, travnikov in vinogradov imate na svojem svetu kamenit griček, kjer bi se lahko nakopalo nekaj desetih kubičnih metrov kamenja, ki bi ga rada imela občina za občinske ceste. Občina grozi, da bo kamenje vzela iz tega grička proti Vaši volji. Vi ne dovolite, ker se dela s tem škoda na Vašem svetu in ker bote to kamenje že v kratkem sami rabili za popravilo svojega poslopja. — Proti Vaši volji občina ne more in ne sme na Vašem svetu ničesar delati. Zato tudi ne sme jemati kamenja na Vašem gričku. Občina bo pač morala drugje kupiti potrebni gramoz. Bodite torej brez skrbi!

Odstopljena terjatev. Bejogol. — Občina je kupila v začetku leta 1931 poslopje pod pogojem, da bo kupnino odplačevala v desetih letih z 9%nimi obrestmi. Prodajalec je sedaj svojo terjatev odstopil banki, ki vas je o tem obvestila. Vprašate, ali bo smela banka računati upravne stroške, ki jih prodajalec ni smel, ali morete doseči kake olajšave pri odplačevanju dolga, zlasti znižanje obrestne mere. — Banka kot prevzemnica terjatve proti Vam ima le one pravice, kakor jih je imel prodajalec. Zato bo tudi ona smela zaračunati samo obresti in nobenih drugih stroškov, torej tudi ne upravnih stroškov. Če pa hočete doseči pri odplačevanju dolga kake olajšave, morate stopiti v zvezo z banko in iste določiti sporazumno z njo. Brez nje ne morete doseči nobenih olajšav in tudi ne znižanja obresti.

Plačevanje lovske zakupnine. — Vprašate, če je mogoče plačati zakupnino za lov z vložno knjižico denarnega zavoda

namesto v gotovini. — Ako v zakupni pogodbi ni izrecno dovoljeno plačevanje z vložno knjižico, mora zakupnik plačati v gotovini, ker se zakupnina glasi na denar, hranilna knjižica pa ni noben denar. Ako je občina zadovoljna s hranilno knjižico, potem je stvar v polnem redu. Ako določa zakupna pogodba, da je treba zakupnino plačati polletno naprej, se mora zakupnik tega prav točno držati.

Vzdrževanje pota. Raz. — Na sosedovem posestvu imate vknjiženo v svojo korist služnostno pravico vožnje, gonje živine in pešhoje. Sosedovo posestvo meri 24 oralov, Vaše pa 8 oralov. Pot ste doslej sami popravljali. Leta 1932 ste navozili 3 kub. m gramoza. Soseđa ste vedno opozarjali, naj tudi on prispeva po velikosti svojega posestva, torej dve tretjini stroškov popravila. Ob novem letu ste poslali sosedu račun, da prispeva dve tretjini stroškov, pa Vas je vpričo Vašega viničarja grdo ozmerjal ter Vam prepovedal, da bi sploh še kdaj stopili na njegov svet z orodjem za popravilo ceste. Pravite, da bi vsled tega počdo Vašega posestva popolnoma propadla in bi bilo Vaše posestvo brez vrednosti. — Pot, ki jo rabita oba s sosedom, morata tudi oba popravljati in vzdrževati, in sicer mora vsak sorazmerno prispevati k stroškom. To se pravi: ako po omenjeni poti vozi, hodi in goni živino tudi sosed ter vrši omenjena dejanja za vse svoje 24 oralov veliko posestvo, potem mora on prispevati $\frac{1}{4}$ k stroškom vzdrževanja. Ako pa rabi to pot samo omejeno in za del svojega posestva, potem mora prispevati v razmerju tega dela. Ako na Vaš poziv noče sodelovati pri popravljanju pota, potem jo popravite sami in Vam mora sosed nato povrniti nanj odpadajoči del stroškov, ki so bili potrebni za popravilo pota. Ako Vam istih ne plača zlepega, ga je treba tožiti, ako želite priti do povračila izdatkov. Kadar Vam sosed dejansko ne bo pustil več popravljati pota, ga tožite in bote s pomočjo sodišča lahko prisilili sosedu, da bo pustil izvršiti popravila, ki so potrebna, da bote mogli izvrševati služnost. Ako pa Vam sosed odstopi pot v Vašo lastnino, se pa s tem lahko oprostí svojega prispevka.

Razna obvestila.

Ozeblina na sadnem drevju. Ozeblina na sadnem drevju poznamo po kožnih razpokah, ki se napravijo v ostrih zimah navadno na južno-zapadni strani debla, najrajši blizu tal. V letošnji zimi je sadno drevje trpelo; na mnogih sadnih vrtilih je zelo poškodovano, posebno v malonedeljski občini in, mislim, tudi drugod. Te razpoke nastanejo zaradi tega na solnčni strani, ker se tam najbolj neenakomerno razgreva in razteguje. Na ozeblinah trpe zlasti črešnje, pa tudi druge sadne vrste v neugodnih okolnostih. Ako so drevesa še mlada in zdrava, se razpoke kmalu zarastejo. Drugače je pri starejšem drevju. Ozebla in razpokana mesta je varovati pred vlažnostjo, sicer začnejo gniti. Mladim drevesom moramo razpokano kožo gladko izrezati in rano zamazati s cepilnim voskom. Starejšemu drevju pa zamažemo velike razpoke s katranom, kateremu primešamo suho ilovico, pesek ali pepel; po vrhu zamažemo s čistim katranom. Pri novo nastalih ozeblinah po možnosti zamažemo rano, predno nastopi vlažno vreme. Sadno drevje obvarujemo pozebe s tem, da usušimo premokro zemljo, da jo pomešamo z apnom, malto ali pepelom, da prekopljemo večkrat zemljo okoli drevesa in da namažemo deblo v jeseni z mešanico apna, ilovice in govejega blata.

Ureditev izvoza naših svinj v Češko-slovaško. V Pragi je bil te dni podpisan sporazum o ureditvi izvoza naših svinj, masti in slanine v Češko-slovaško. S tem sporazumom bo precej olajšan naš izvoz, ker bodo odslej naši izvozniki lahko svobodno izbirali komisionarje, odn. češko-slovaške tvrdke, katerim bodo poverili blago za prodajo. Sporazum je že stopil takoj v veljavo, tako da se bode kontingent z marec lako še izkoristil v smislu novih določb. S tem sporazumom je likvidirano mučno vprašanje, ki se je vleklo od srede lanskega leta in o čemer se je mnogo pisalo v naših listih. Odslej bo izvoz tako urejen, da bodo imeli naši izvozniki prosto izbiro komisijonarjev za 75% vsega kontingenta, dočim bodo ostalih 25% kontingenta tvrdke lahko prosto izkoristile.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 31. marca so pripeljali kmetje 10 voz sena po 25—30 Din, 4 otave 28—30, 2 voza krompirja 0.75—1, 11 čebule, 1—1.50 (česen 8—10), zelje (glava) 1—1.50, kisló zelje 3, repa 1.25—2, karfijola 4—10, ohrovt 1—1.50, hren 6—7, italijanska glavната solata 16, endivija 14, jabolka 6—10, hruške 8, suhe slive 8—12, celi orehi 10, luščeni 32—34. Na trgu je bilo 8 vreč pšenice po 1.25, 2 rži 1, 6 ječmena 1, 12 koruze 1, 7 ovsá 0.75, 2 prosa 1.25, 2 ajde 1, 8 fižola 2—3. Smetana 10—12, mlekc 1.50—2.25, surovo maslo 24—28, jajca 0.3—0.50. Na trgu je bilo 80 kokoši 20—30, 182 piščancev 25—55, 6 puranov 45—85, 15 kuncev 5—30, 3 kozlički 70—100 Din.

Mariborski živalski sejem 27. III. 1934. Prignanih je bilo 17 konjev, 12 bikov, 168 volov, 298 krav in 19 telet. skupaj 514 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na tem sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3 do 3.50 Din, poldebeli voli od 2 do 2.75 Din, plemenski voli od 2.50 do 3.75 Din, biki za klanje od 3 do 3.50 Din, klavne krave debele od 2.50 do 4 Din, plemenske krave od 1.50 do 2.50 Din, krave za klobsarje od 1.50 do 2 Din, molzne krave od 2 do 2.50 Din, breje krave od 2 do 2.50 Din, mlada živina od 3 do 4 Din, teleta od 4.50 do 5 Din. Prodanih je bilo 280 komadov, od teh za izvoz nič.

Ptujski svinjski sejem v sredo dne 28. marca je bil razmeroma slab. Prignali so 227 rilcev, prodali pa so jih le 112. Cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: pršutarji 5.75—6.50 Din, mrtva teža 9 D; mastnih in polmastnih tokrat ni bilo na sejmu. Prasci 6—10 tednov stari so se prodajali po kakovosti od 100 do 170 D komad. — Prihodnji svinjski sejem bo v sredo dne 4. aprila.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 8 do 10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic 4 do 6 Din, teleče meso I. vrste 10 do 14 Din, II. vrste 8 do 10 Din, svinjsko meso sveže 10 do 16 Din.